

Ramy w zakresie wdrożenia i egzekwowania zasad dobrej
praktyki w stosunkach wertykalnych w łańcuchu dostaw
żywności

25 stycznia 2013 r.

Sygnatariusze:

Jedynie organizacje, które akceptują niniejsze ramy.

I — Wstęp

Na posiedzeniu w dniu 29 listopada 2011 r. Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności z zadowoleniem przyjęło zbiór zasad dobrej praktyki w stosunkach wertykalnych w łańcuchu dostaw żywności przedstawiony przez grupę zainteresowanych stron obejmujących organizacje z wszystkich etapów łańcucha. Komisja Europejska upoważniła następnie wspomniane organizacje do przedstawienia do końca czerwca 2012 r. ram w zakresie wdrożenia i egzekwowania tych zasad.

Grupa obejmująca szereg zainteresowanych stron natychmiast rozpoczęła dyskusje, których wynikiem jest niniejszy dokument. Przedstawiono w nim przegląd ogólnej charakterystyki ram w zakresie wdrożenia i egzekwowania zasad wraz z konkretnymi narzędziami operacyjnymi; w przeglądzie tym wskazano wymagane działania, odpowiedzialne za nie podmioty oraz harmonogram ich realizacji. Zawarto w nim opis zarządzania, w tym kwestii monitorowania i oceny; wskaźniki skuteczności działania; krótką ocenę powiązań z istniejącymi zasadami i przepisami krajowymi oraz dobrowolnymi programami, a także ocenę skutków transgranicznych; krótki przegląd finansowania; oraz ocenę spełnienia kryteriów określonych wcześniej przez komisarza Barniera w kontekście Forum Wysokiego Szczebla.

Sygnatariusze uznają, że ramy stanowią kompromis między różnymi interesami, który jest wynikiem długich i żmudnych negocjacji. Niniejsze ramy obejmują podmioty w całym łańcuchu dostaw żywności. Oczekuje się, że ramy proponowane poniżej pomogą w osiągnięciu celu uczciwych stosunków handlowych na rynku i ostatecznie uzyskaniu lepiej funkcjonującego łańcucha wartości, przynoszącego w zrównoważony sposób większą wartość całemu łańcuchowi dostaw, w tym konsumentom.

Ramy mają stanowić uzupełnienie zasad i przepisów krajowych i unijnych oraz innych dobrowolnych programów i w związku z tym nie zastępują ich.

II — Ogólna charakterystyka

1. Przegląd

Ramy składają się z systemu rejestracji, za pomocą którego podmioty gospodarcze, w tym MŚP¹, dobrowolnie zobowiązują się do wdrażania zasad i przyjmowania różnych wariantów rozstrzygania sporów.

Są to ramy dobrowolne, których sukces zależy od woli uczestnictwa masy krytycznej przedsiębiorstw w całym łańcuchu dostaw na wszystkich etapach łańcucha dostaw żywności. Przedsiębiorstwa te

---

¹ Definicja MŚP w UE: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:EN:PDF>.

zobowiązują się do przestrzegania zasad dobrej praktyki w stosunkach wertykalnych w łańcuchu dostaw żywności, które to zasady będą stanowiły podstawę ich relacji handlowych.

Przedmiotowe ramy obejmują obowiązkowe elementy po rejestracji i są połączone ze wspólnym zarządzaniem przez wiele zainteresowanych stron, wskaźnikami skuteczności działania i nadzorem publicznym.

Przed rozpoczęciem rejestracji konieczny jest etap przygotowań. Narzędzie internetowe wraz z innymi narzędziami informacyjnymi i komunikacyjnymi przygotowanymi przez grupę obejmującą szereg zainteresowanych stron zapewni informacje niezbędne do rejestracji oraz promocję mającą na celu zwiększenie świadomości na temat przedmiotowych ram wśród przedsiębiorstw, stowarzyszeń przedstawicielskich i ogółu społeczeństwa.

Po przygotowaniu narzędzia rozpocznie się proces rejestracji. Przedsiębiorstwa, które chcą się zarejestrować, będą musiały spełnić określone wymogi przed uzyskaniem uprawnienia do rejestracji. Po zarejestrowaniu będą zobowiązane przestrzegać procedur określonych w niniejszym dokumencie dotyczących wdrożenia i egzekwowania. Przedmiotowe procedury zostały opisane w rozdziale poświęconym kwestii ram operacyjnych i zostaną uzupełnione wytycznymi dotyczącymi wdrożenia opracowanymi w stosownym czasie przez sygnatariuszy niniejszego dokumentu. Podczas etapu przygotowań w ramach okresu przejściowego przedsiębiorstwa będą jednak miały możliwość rejestrowania się bez spełnienia wszystkich wymogów w celu zachęcenia „pionierów”.

2. Zakres geograficzny

Niniejsze ramy obejmują wszystkie państwa członkowskie UE.

Oczekuje się, że zarejestrowane przedsiębiorstwa wdrożą przedmiotowe zasady w całym swoim organizacjach niezależnie od pochodzenia geograficznego ich partnera handlowego, pod warunkiem że zobowiązania umowne będą wykonywane na terenie UE. Małe i średnie przedsiębiorstwa z siedzibą poza UE mogą korzystać z wariantów rozstrzygnięcia sporów ujętych w niniejszych ramach w stosunkach ze swoimi partnerami handlowymi, którzy się zarejestrowali, o ile zobowiązania umowne będą wykonywane na terenie UE.

3. Zakres pod względem produktu

Niniejsze ramy odnoszą się jedynie do żywności (świeżej i przetworzonej) i napojów. Przedsiębiorstwa, które są częścią łańcucha żywności i napojów, zachęca się jednak do stosowania zasad w całym swoim organizacjach niezależnie od charakteru produktu, jeżeli istnieją podobne warunki (np. podobna struktura łańcucha; podobne grupy produktów lub podobna polityka w zakresie zamówień). Ramy te nie mają zastosowania do świadczenia usług wnoszących wkład w łańcuch żywności, które mają w nim jednak charakter jedynie instrumentalny (np. logistyka, pakowanie).

III — Ramy operacyjne i harmonogram

Dla przejrzystości ramy operacyjne zostały podzielone na cztery filary. Ich kolejność niekoniecznie odzwierciedla porządek chronologiczny, a podane daty mają charakter orientacyjny.

Filar 1: Przygotowanie systemu rejestracji i budowanie świadomości

W celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania procesu rejestracji konieczne jest ukończenie szeregu zadań przed faktycznym rozpoczęciem rejestracji. W tym czasie ważne jest rozpoczęcie zwiększania świadomości, aby zapewnić jak najszybsze zarejestrowanie się dużej liczby przedsiębiorstw.

- Tłumaczenia

Sygnatariusze uznają, że istotne jest, aby przetłumaczyć zasady dobrej praktyki na wszystkie języki urzędowe UE.

Oficjalną wersją referencyjną jest wersja angielska, przedstawiona na posiedzeniu Forum Wysokiego Szczebla w dniu 29 listopada 2011 r.

W celu zapewnienia prawidłowej interpretacji zasad musi istnieć tylko jedno oficjalnie przyjęte tłumaczenie w danym języku.

Pozostałymi dokumentami wymagającymi tłumaczenia na wszystkie języki UE są niniejsze ramy w zakresie wdrożenia i egzekwowania, zawartość strony internetowej i narzędzia sprawozdawcze.

Tłumaczenie powinno zostać zapewnione przez Komisję Europejską i powinno być gotowe najpóźniej w pierwszym kwartale 2013 r. Ocena zawartości tłumaczenia pod względem jego adekwatności do rynku jest pożądana i mogą jej dokonać federacje krajowe w pierwszym kwartale 2013 r. Przed tłumaczeniem Komisja Europejska ma jednak czas, aby wyrazić swoją opinię na temat zawartości zasad i przykładów oraz poinformować – po ich zmianie w celu rozwiania wszelkich wątpliwości – że ramy w zakresie wdrożenia i zarządzania nie stanowią naruszenia prawa konkurencji UE.

- Strona internetowa

Przed rozpoczęciem rejestracji konieczne jest utworzenie ogólnounijnej strony internetowej zawierającej wymagane informacje oraz rozwiązania techniczne umożliwiające przeprowadzenie wspomnianej rejestracji.

Strona internetowa powinna być prowadzona przez Komisję Europejską i powinna być gotowa w trzecim kwartale 2013 r.

Zawartość strony internetowej opracują sygnatariusze. Będzie ona zawierać przynajmniej: zasady dobrej praktyki; ramy w zakresie wdrożenia i egzekwowania; wykaz zarejestrowanych podmiotów gospodarczych; korzyści wynikające z rejestracji; procedury konieczne, aby dołączyć i skutecznie uczestniczyć (w tym szkolenia i zgodność), oraz procedurę rezygnacji; wykaz najczęściej zadawanych pytań; a także wskaźniki skuteczności działań. Działania w tym względzie należy zakończyć do drugiego kwartału 2013 r.

Zarządzanie zawartością strony internetowej zostanie podzielone pomiędzy Komisję Europejską, która będzie odpowiedzialna za aktualizację wykazu zarejestrowanych podmiotów i statystyki dotyczące strony internetowej, oraz grupę zarządzającą (zob. rozdział IV poniżej) – odpowiedzialną za jej zawartość. Zadanie to należy przeprowadzać regularnie jako proces ciągły.

Opracowanie innych stron internetowych (np. na szczeblu krajowym), aby odzwierciedlały stronę internetową na szczeblu UE lub były z nią połączone, będzie wspierane i może stanowić odpowiedzialność federacji krajowych lub organów publicznych.

- Budowanie świadomości

Sygnatariusze zobowiązują się do promowania powszechnego udziału ich członków oraz do pomiaru zainteresowania przy pomocy ambitnych wskaźników skuteczności działania (zob. rozdział V).

Aby podnieść świadomość na temat proponowanych ram, sygnatariusze do drugiego kwartału 2013 r. opracują wykaz korzyści dla rejestrujących się przedsiębiorstw (np. znaczenie dla reputacji przedsiębiorstw, stosowanie procedur rozstrzygania sporów w celu skutecznego znajdowania rozwiązań). Wykaz zostanie zamieszczony na stronie internetowej.

Do końca drugiego kwartału 2013 r. sygnatariusze przeanalizują ponadto możliwość opracowania innych narzędzi podnoszenia świadomości.

Grupa obejmująca szereg zainteresowanych stron przeanalizuje możliwość opracowania narzędzi służących do oceny świadomości w zakresie istnienia zasad dobrej praktyki.

Również federacje krajowe i organy publiczne będzie się zachęcać do opracowania, wspierania i wdrożenia narzędzi podnoszenia świadomości opartych na wspólnych narzędziach opracowanych na szczeblu UE.

Aby nadać tempa i zwiększyć widoczność, na etapie przygotowań zorganizowane zostanie wydarzenie inauguracyjne na szczeblu UE. Zostanie ono zorganizowane wspólnie przez Komisję Europejską i sygnatariuszy niniejszego wniosku przed końcem drugiego kwartału 2013 r.

Przedsiębiorstwa będą zachęcane do przygotowania się do rejestracji (np. poprzez zapewnienie wsparcia ścisłego kierownictwa), kiedy tylko uzgodnione zostaną niniejsze ramy, w celu zapewnienia dużej liczby rejestracji, gdy gotowa będzie stosowna strona internetowa.

Kiedy będą już funkcjonować przedmiotowe ramy, wszystkie właściwe podmioty będą zachęcać do dzielenia się najlepszymi praktykami między państwami członkowskimi i sektorami (np. na stronie internetowej lub poprzez wydarzenia).

Filar 2: rejestracja i wdrożenie zasad przez przedsiębiorstwa uczestniczące

Możliwość dobrowolnej rejestracji przedsiębiorstw na stronie internetowej będzie dostępna od trzeciego kwartału 2013 r. Sygnatariusze zachęcą podmioty gospodarcze do rejestracji, aby mogły one odnieść pełną korzyść z zasad przewidzianych w tych ramach.

Przed zarejestrowaniem się przedsiębiorstwa muszą przeprowadzić samoocenę, dokonując odpowiednio przeglądu swoich wewnętrznych procedur, aby zapewnić zgodność z zasadami (w tym w zakresie szkoleń, zdolności do udziału w wariantach rozstrzygania sporów, komunikacji, ustanowienia osoby kontaktowej ds. wewnętrznego rozstrzygania sporów). W momencie rejestracji przedsiębiorstwa będą zobowiązane do potwierdzenia, iż ukończyły tę procedurę samooceny oraz podjęły środki konieczne do zapewnienia zgodności z zasadami i procedurami wdrożenia i egzekwowania, w tym potwierdzenia zgody na udział we wszystkich wariantach rozstrzygania sporów zgodnie z zasadami niniejszych ram.

Rejestracji (lub w stosownych przypadkach rezygnacji) musi dokonać członek kadry zarządzającej lub grupa członków kadry zarządzającej uprawnionych do zobowiązania całego przedsiębiorstwa w UE, w tym wszystkich jednostek zależnych w UE, zgodnie ze strukturą korporacyjną każdego przedsiębiorstwa (tj. pod rejestracją będzie musiał złożyć podpis więcej niż jeden członek kadry zarządzającej, jeżeli żaden pojedynczy członek kadry zarządzającej nie posiada takich uprawnień lub gdy wymagana jest rejestracja krajowych jednostek zależnych). Każde zarejestrowane przedsiębiorstwo wyznaczy także osobę kontaktową ds. procesu w odniesieniu do wszelkich działań następczych, takich jak monitorowanie itd. Nazwiska i tytuły dokonujących rejestracji członków kadry zarządzającej i osób kontaktowych ds. procesu zostaną opublikowane na stronie internetowej.

Przedsiębiorstwa uczestniczące będą zobowiązane do ustanowienia lub dostosowania szkoleń w celu zapewnienia zgodności z zasadami dobrej praktyki. Federacje krajowe będzie się zachęcać do opracowania narzędzi szkoleniowych (np. e-uczenia się i seminariów) w kwestii podnoszenia świadomości na temat zasad i procedur niniejszych ram podczas zawierania umowy z przedsiębiorstwem uczestniczącym.

Od przedsiębiorstw uczestniczących będzie się wymagać przygotowania się do procedury rozstrzygania sporów określonej w filarze 3 i wyznaczenia w momencie rejestracji punktu kontaktowego ds. rozstrzygania sporów.

Wyznaczony punkt kontaktowy ds. rozstrzygania sporów musi być niezależny od negocjacji handlowych i jest odpowiedzialny za kwestie związane z rozstrzygnięciem sporów. Punkt kontaktowy ds. rozstrzygania sporów może być inny niż wspomniana wyżej osoba kontaktowa ds. procesu.

Od zarejestrowanych przedsiębiorstw wymaga się informowania partnerów handlowych o swoim uczestnictwie w niniejszych ramach. Przedsiębiorstwa mogą swobodnie wybrać sposób wykonania tego obowiązku (np. poprzez wzmiankę o tym fakcie w umowie, za pomocą pisemnego zawiadomienia w pomieszczeniach, w których prowadzi się negocjacje).

Zarejestrowane przedsiębiorstwa będzie się zachęcać do publicznego udostępniania informacji na temat udziału i wdrożenia zasad (np. na stronach internetowych przedsiębiorstwa, w publikacjach itd.).

Filar 3: sposób postępowania w przypadku sporów i znajdowanie rozwiązań

I — Naruszenia zasad dobrej praktyki

Poniższe zasady mają zastosowanie w przypadku wystąpienia sporu dotyczącego domniemanego naruszenia zasad dobrej praktyki. Zarejestrowane przedsiębiorstwa muszą dokonać przeglądu i w razie konieczności zmiany umowy, aby zapewnić zgodność z niniejszymi ramami.

1. Spory indywidualne

Przedsiębiorstwa mogą skorzystać z następujących wariantów przy rozstrzygnięciu sporów:

- a. ścieżka handlowa: skarżący może zdecydować się na przedstawienie sprawy na wyższym szczeblu handlowej hierarchii przedsiębiorstwa, które rzekomo narusza zasady;

- b. warianty wynikające z umowy: skarżący może zdecydować się na użycie wszelkich mechanizmów rozstrzygnięcia sporów przewidzianych w umowie;
- c. wewnętrzne rozstrzygnięcie sporów: skarżący może zwrócić się do organu ds. wewnętrznego rozstrzygnięcia sporów przedsiębiorstwa, które rzekomo narusza zasady. Zarejestrowane przedsiębiorstwa muszą ustanowić procedurę wewnętrznego rozstrzygnięcia sporów. Procedura wewnętrznego rozstrzygnięcia sporów musi być niezależna² od negocjacji handlowych oraz bezstronna i szybka. Powinna zostać opracowana w taki sposób, aby zapewnić skarżącemu, że nie będzie on podlegał jakimkolwiek retorsjom handlowym;
- d. mediacja lub arbitraż: strony mogą zdecydować, że zwrócą się do niezależnej osoby trzeciej, aby rozstrzygnęła ich spór poprzez rozwiązanie niewiążące (mediacja) lub wiążącą decyzję (arbitraż). Warianty te wymagają zgody obu stron. Podział kosztów w przypadku tego wariantu określany jest w prawie właściwym. Proces arbitrażu powinien zapewniać skuteczne gwarancje obrony. Ciężar dowodu spoczywa na skarżącym;
- e. metody sądowe: skarżący może zdecydować się na wykorzystanie zwykłych metod sądowych zgodnie z zasadami i przepisami krajowymi.

Retorsje handlowe wobec jakiegokolwiek przedsiębiorstwa wykorzystującego powyższe mechanizmy stanowią poważne naruszenie zasad dobrej praktyki i mogą zagrażać funkcjonowaniu całego systemu.

Wybór mechanizmu rozstrzygnięcia sporów leży po stronie podmiotu skarżącego, chyba że przepisy prawa stanowią inaczej. Skarżący może wybrać wariant, który jest najlepiej dostosowany do jego potrzeb i proporcjonalny, uwzględniając opłacalność i skuteczność w odniesieniu do charakteru sporu. Oznacza to, że od przedsiębiorstw oczekuje się, iż w pierwszej kolejności wybiorą warianty, które są mniej kontrydiktoryjne i kosztowne. Mediacja i arbitraż wymagają jednak zgody obu stron.

Rejestrując się, przedsiębiorstwa zgadzają się na rozstrzygnięcie sporów związanych ze stosowaniem zasad za pomocą dowolnego z wymienionych wariantów. W związku z tym przed rejestracją przedsiębiorstwa muszą upewnić się, że są gotowe do uczestniczenia w każdym z wariantów. Oczekuje się, że przeważająca większość sporów rozpatrywanych za pomocą wspomnianych wariantów może zostać rozstrzygnięta w ciągu 4 miesięcy z wyjątkiem sporów rozstrzyganych za pomocą mediacji, arbitrażu i tradycyjnych metod sądowych.

Środki zaradcze, sankcje lub kary, w tym rekompensata finansowa za wszelkie faktyczne i udowodnione szkody, za brak zgodności z zasadami dobrej praktyki, w tym retorsje handlowe, są ustalane w ramach wykorzystanych wariantów rozstrzygnięcia sporów. Są one wykonalne zgodnie z prawem właściwym.

---

²Przy rejestracji przedsiębiorstwo może przedstawić uzasadnienie, że nie jest w stanie zapewnić takiej niezależności ze względu na swój niewielki rozmiar.

Wykaz właściwych krajowych mechanizmów mediacji i arbitrażu będzie dostępny na stronie internetowej jako źródło odniesienia dla przedsiębiorstw. Zostanie on opracowany wspólnie przez Komisję Europejską i sygnatariuszy do końca drugiego kwartału 2013 r.

2. Spory zbiorcze

Członek grupy zarządzającej (zob. rozdział IV) może wnioskować, aby grupa zarządzająca przeanalizowała spór dotyczący poważnego naruszenia zasad mającego wpływ na kilku członków grupy.

Problem należy przedstawić grupie zarządzającej w sposób gwarantujący anonimowość i poufność wszystkich stron w odniesieniu do tożsamości zaangażowanych przedsiębiorstw oraz wszelkich poufnych i szczególnie chronionych informacji handlowych.

Grupa zarządzająca skontaktuje się i zażąda w drodze poufnego procesu odpowiedzi od przedsiębiorstwa rzekomo naruszającego zasady.

Grupa zarządzająca sporządzi ogólne wytyczne, które będą podlegać zewnętrznej kontroli zgodności prawnej, jeżeli grupa zarządzająca uzna to za konieczne, i poinformuje o nich wszystkie zarejestrowane przedsiębiorstwa, jak przewidziano w filarze 4 pkt 3. Same wytyczne i proces ich ogłoszenia będą zawsze gwarantować anonimowość i poufność.

Grupa zarządzająca ustanowi pisemny regulamin wewnętrzny w celu zapewnienia anonimowości i poufności na wszystkich etapach procesu, aby określić sposób uzasadnienia i grupowania sporów oraz aby uniknąć wszelkich konfliktów interesu.

Jeżeli w trakcie tego procesu grupa zarządzająca uzna, że konieczna jest interpretacja, wyjaśnienie lub rozwinięcie którejkolwiek z zasad dobrych praktyk, może tego dokonać zgodnie z zasadami zawartymi w filarze 4 pkt 3.

Sygnatariusze uznają, że szczebel krajowy jest najodpowiedniejszym poziomem dla rozpatrywania sporów i w związku z tym będą zachęcać do ustanowienia podobnych procedur obejmujących stowarzyszenia zainteresowanych stron na szczeblu krajowym.

Grupa zarządzająca będzie oceniać jedynie kwestie mające wymiar transgraniczny w obrębie UE lub kwestie mające zakres krajowy, pod warunkiem że nie istnieje równoważny krajowy wariant ich rozpatrzenia w sposób zbiorczy i anonimowy (np. krajowe dialogi zainteresowanych stron). W szczególności spory mogą być grupowane i przedkładane jedynie przez członka krajowej grupy zarządzającej obejmującej szereg zainteresowanych stron przy zachowaniu ścisłej zgodności z przepisami dotyczącymi konkurencji.

II — Naruszenie zobowiązań przyjętych w ramach procesu

Niniejsze ramy zawierają szereg zobowiązań (zobowiązań przyjętych w ramach procesu), których muszą przestrzegać zarejestrowane przedsiębiorstwa. Naruszenia przedmiotowych zobowiązań przyjętych w ramach procesu będą rozstrzygane zgodnie z poniższymi zasadami.

Stała procedura umożliwi przedsiębiorstwom oznaczanie kwestii dotyczących zobowiązań przyjętych w ramach procesu, jakie pojawiają się w związku z zarejestrowanymi przedsiębiorstwami. Tymi kwestiami będzie się zajmować grupa zarządzająca.

Jeżeli przedsiębiorstwo natrafi na nieprawidłowość (np. osoba kontaktowa ds. wewnętrznego rozstrzygania sporów, której nazwisko podano na stronie internetowej, opuściła przedsiębiorstwo i nie została zastąpiona), może podjąć następujące działania:

- a) zgłosić przedmiotową kwestię przedsiębiorstwu, którego dotyczy naruszenie;
- b) zwrócić się bezpośrednio do grupy zarządzającej jako całości za pośrednictwem wyznaczonego adresu e-mail;
- c) skierować skargę do członka grupy zarządzającej, który może przedstawić ją do omówienia grupie zarządzającej, zachowując poufność w odniesieniu do tożsamości skarżącego.

Grupa zarządzająca oceni najlepszą metodę rozpatrzenia skargi sposób w proporcjonalny i stopniowy. W przypadku mniej istotnych naruszeń stowarzyszenie zainteresowanego przedsiębiorstwa zwróci się do przedsiębiorstwa o naprawę sytuacji. Jeżeli po upływie rozsądnej ilości czasu nie zostaną podjęte jakiegokolwiek działania, grupa zarządzająca może wystosować pismo z ostrzeżeniem. Jeżeli uczestnik nadal będzie naruszał swoje zobowiązania przyjęte w ramach procesu, może zostać tymczasowo zawieszony do momentu, w którym naprawi naruszenie. W przypadku utrzymujących się, celowych lub niewyjaśnionych naruszeń grupa zarządzająca może ostatecznie podjąć decyzję o wykluczeniu podmiotu z ram. Wykluczenie z ram jest silnym środkiem odstrasającym, ponieważ wiąże się ono ze szkodliwym rozgłosem dla danego przedsiębiorstwa, np. poprzez publikację na stronie internetowej i w sprawozdaniu rocznym.

Filar 4: weryfikacja zgodności, ocena sukcesu i rozwój ram

Monitorowanie należy do obowiązków grupy zarządzającej i będzie prowadzone corocznie, począwszy od czwartego kwartału 2014 r., z przeglądem śródkresowym w drugim kwartale 2014 r. Będzie się ono obejmować następujące dwa elementy:

1. Ankieta

Przeprowadzona zostanie prosta ankieta, która pomoże przedsiębiorstwom w monitorowaniu postępów i będzie stanowić podstawę oceny zgodności. Ankieta nie będzie obejmować istoty sporów rozpatrywanych na podstawie niniejszych ram. Opiera się ona na trzech elementach etapu 2:

- szkoleniach;
- funkcjonowaniu wariantów rozstrzygania sporów;
- komunikacji.

Jeśli chodzi o funkcjonowanie wariantów rozstrzygania sporów (informacje te będą dalej przetwarzane na potrzeby sprawozdawczości z zachowaniem anonimowości) ankieta będzie obejmować następujące elementy:

- państwo, rozmiar przedsiębiorstwa i część łańcucha dostaw żywności;

- liczbę złożonych skarg dotyczących innych podmiotów gospodarczych (zob. rozdział V);
- liczbę złożonych skarg otrzymanych od innych podmiotów gospodarczych (zob. rozdział V);
- zasady, które rzekomo naruszono (umożliwi to zidentyfikowanie możliwych słabych punktów i konieczności zmiany niektórych zasad lub przykładów);
- liczbę sporów rozstrzygniętych za pomocą każdego wariantu rozstrzygania sporów;
- zadowolenie z ram, w tym zapewnienie bezpieczeństwa przed retorsjami handlowymi, oraz sugestie w zakresie ulepszeń.

Mierzone będą także wpływ i skuteczność niniejszych ram:

- wpływ będzie mierzony poprzez zapytanie, czy skargi dotyczące naruszenia zasad w badanym okresie miały znacznie większy, porównywalny, czy też znacznie mniejszy wpływ na działalność gospodarczą przedsiębiorstwa niż w poprzednim okresie;
- skuteczność ram będzie mierzona poprzez zapytanie, czy w tym samym okresie niniejsze ramy pomogły w rozpatrzeniu skarg znacznie lepiej, porównywalnie, czy też znacznie gorzej niż w poprzednim okresie.

Coroczne monitorowanie będzie przeprowadzane w formie obowiązkowej ankiety kierowanej do wszystkich zarejestrowanych przedsiębiorstw. Każde przedsiębiorstwo, którego rejestracja obejmuje więcej niż jedno państwo, dopilnuje, aby wszystkie krajowe jednostki zależne objęte jego rejestracją wypełniły ankietę na szczeblu krajowym w każdym państwie członkowskim UE, w którym przedsiębiorstwo jest obecne.

Ankieta zostanie przeprowadzona za pośrednictwem internetu, a wyniki zostaną przesłane neutralnemu pośrednikowi wyznaczonemu przez grupę zarządzającą (zob. sekcja IV poniżej) i związanemu rygorystycznymi zasadami poufności i tajemnicy zawodowej. Neutralny pośrednik przekaże anonimowe odpowiedzi grupie zarządzającej, która zagreguje wyniki i przedstawi je w odpowiedniej formie. Członkowie grupy zarządzającej mogą przeprowadzić ankietę wśród swoich własnych członków, w tym przedsiębiorstw niezarejestrowanych, w sprawie funkcjonowania systemu i mogą wnieść na tej podstawie wkład w sprawozdanie roczne. Powinni oni powiadomić pozostałych członków grupy zarządzającej o takim zamiarze i najlepiej przygotować ankietę w sposób kompatybilny, aby ułatwić ocenę i zharmonizować wyniki.

2. Sprawozdawczość roczna

Grupa zarządzająca będzie sporządzać sprawozdanie roczne zawierające ustalenia, wnioski i zalecenia dotyczące ulepszeń niniejszych ram. Będzie ono zawierało sprawozdanie na poziomie UE i sekcje poświęcone poszczególnym państwom. Grupa zarządzająca może zlecić przygotowanie sprawozdania poza jednostką. Sprawozdawczość roczna będzie obejmować następujące elementy:

- wyniki ankiety (zob. pkt 1);
- sprawozdanie z działań grupy zarządzającej, obejmujące przestrzeganie zobowiązań przyjętych w ramach procesu, poważne sankcje i wszelkie ewentualne interpretacje zasad oraz przykłady wytycznych dotyczących ich wdrażania.

Grupa zarządzająca przedstawi i omówi wstępne wyniki sprawozdania rocznego z Komisją Europejską przed opracowaniem wersji ostatecznej.

Grupa zarządzająca będzie podawać do wiadomości publicznej wyniki corocznego monitorowania oraz przedstawiać je Komisji Europejskiej i Parlamentowi Europejskiemu. Federacje krajowe, organy publiczne i przedsiębiorstwa będą zachęcane do rozpowszechniania wyników ankiety.

Po opublikowaniu sprawozdania rocznego grupa zarządzająca przeprowadzi ocenę niniejszych ram, która zostanie ukończona do końca trzeciego kwartału 2014 r.

Jeżeli niniejsze ramy zostaną ocenione jako działające sprawnie, w razie potrzeby zalecane będą tylko pomniejsze zmiany.

W przeciwnym przypadku grupa zarządzająca zdecyduje, czy konieczne jest przeformułowanie niniejszych ram lub zrezygnowanie z nich. W takiej sytuacji grupa zarządzająca może zdecydować się na współpracę w celu zapewnienia wprowadzenia funkcjonalnych ram prawnych UE.

3. Interpretacja i rozwój zasad

W ramach sprawozdawczości rocznej grupa zarządzająca oceni, w oparciu o uzyskane doświadczenie, czy istnieje konieczność interpretacji lub rozwoju zasad i przykładów wytycznych dotyczących ich wdrożenia, niezależnie od istnienia jakiegokolwiek faktycznego sporu.

Członkowie grupy zarządzającej mogą w każdym momencie, w oparciu o konkretne przypadki, zgłosić kwestie problematyczne związane ze stosowaniem lub interpretacją zasad w celu uzasadnienia potrzeby zapewnienia wytycznych, zachowując poufność w odniesieniu do tożsamości przedsiębiorstw. Jeżeli takie wytyczne okażą się konieczne i zostaną uzgodnione przez grupę zarządzającą, zostaną one opublikowane na stronie internetowej i ogłoszone wszystkim zainteresowanym podmiotom. Oczekuje się, że przedsiębiorstwa uwzględnią takie wytyczne przy interpretacji zasad. Wspomniana interpretacja lub wytyczne nie ujawnią tożsamości żadnej ze stron, będą mieć wpływ jedynie w przyszłości bez jakiegokolwiek mocy wstecznej i nie będą mieć jakiegokolwiek wpływu na trwające spory.

IV — Zarządzanie

Zarządzanie zostanie zapewnione przez grupę zarządzającą reprezentującą cały łańcuch dostaw żywności. Skład grupy zarządzającej odpowiada różnym interesom w łańcuchu według grup interesu. Liczba przedstawicieli każdej grupy interesu będzie odzwierciedlać jej różnorodność. Aby uniknąć konfliktu interesów, przedstawiciele przedsiębiorstw nie mogą być mianowani na przedstawicieli w grupie zarządzającej. Grupy interesu i maksymalna liczba przedstawicieli przedstawiają się w następujący sposób:

- rolnicy i spółdzielnie rolnicze: 4³;
- przedsiębiorcy zajmujący się handlem rolnym: 1;
- przemysł żywności i napojów: 4;
- marki: 1;
- sektor detaliczny: 4;
- grupa horyzontalna reprezentująca MŚP: 1.

Decyzje są podejmowane na zasadzie jednomyślności i dokłada się wszelkich starań w celu osiągnięcia takiej jednomyślności. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek sprzeciwu, który nie uniemożliwia podjęcia decyzji, zostanie on odnotowany w protokole. Ustanowiony zostanie rygorystyczny regulamin w celu zapobieżenia konfliktom interesów.

Grupa zarządzająca działa z zachowaniem ścisłej poufności i anonimowości, zatem konieczne jest ustanowienie odpowiedniego regulaminu wewnętrznego oraz odpowiedniej umowy o poufności.

Sygnatariusze uznają, że szczebel krajowy jest najodpowiedniejszym poziomem do rozpatrywania sporów oraz zarządzania systemem i w związku z tym będą zachęcać do ustanowienia na szczeblu krajowym podobnych struktur opartych na zasadach równej reprezentacji pomiędzy poszczególnymi etapami łańcucha dostaw (produkcja podstawowa/przemysł/sektor detaliczny).

Komisja odgrywa aktywną rolę monitorującą. Grupa zarządzająca będzie przedstawiać Komisji Europejskiej sprawozdania z wyników i wniosków z jej prac w celu zapewnienia rozliczalności i przejrzystości. Komisja ma możliwość skierowania do grupy zarządzającej zaleceń dotyczących funkcjonowania systemu. Komisja nie będzie pełnić jakiegokolwiek roli w arbitrażu sporów indywidualnych lub zbiorczych.

V — Wskaźniki skuteczności działania

---

³Miejsca te będą zarezerwowane dla stowarzyszeń reprezentujących rolników i spółdzielnie rolnicze, jeżeli i gdy dołączą one do niniejszych ram.

Aby monitorować skuteczność ram, ustanowione zostaną wskaźniki skuteczności działania. W przeglądzie śródkresowym przeprowadzi się ocenę tych wskaźników skuteczności działania w celu śledzenia postępów i podjęcia działań naprawczych, jeżeli zostaną one uznane za konieczne.

Przedmiotowe wskaźniki skuteczności działania to:

1. Masa krytyczna zarejestrowanych przedsiębiorstw

Zarówno na poziomie UE, jak i poszczególnych państw członkowskich opracowano wykaz przedsiębiorstw określonych za pomocą obrotu lub wartości sprzedaży. W odniesieniu do poziomu UE i poziomów krajowych zaproponowane zostaną minimalne docelowe wartości procentowe dla zarejestrowanej liczby przedsiębiorstw z tego wykazu po roku i po dwóch latach od rozpoczęcia rejestracji.

Liczba zarejestrowanych MŚP będzie podlegać obserwacji, a grupa zarządzająca będzie dokonywać oceny postępów w kwestii ich rejestracji.

2. Liczba skarg rozstrzygniętych w ciągu czterech miesięcy według wykorzystanego wariantu rozstrzygnięcia sporów

Grupa zarządzająca będzie między innymi analizować liczbę złożonych skarg, wykorzystane warianty rozstrzygnięcia sporów oraz liczbę skarg rozstrzygniętych w ciągu czterech miesięcy.

3. Wpływ niniejszych ram (zob. filar 4 rozdział III)

4. Skutki niniejszych ram (zob. filar 4 rozdział III)

W odniesieniu do wskaźników skuteczności działania 2, 3 i 4 trudno jest określić cele *a priori*, przed zdobyciem pewnego doświadczenia w zakresie niniejszych ram.

VI — Powiązania z istniejącymi zasadami i przepisami krajowymi, innymi dobrowolnymi programami oraz skutki transgraniczne

Sygnatariusze nie dysponowali wystarczającymi informacjami lub czasem, aby przeprowadzić dogłębną analizę zasad i przepisów istniejących na szczeblu krajowym, które mogłyby potencjalnie pokrywać się z niniejszymi ramami.

W oparciu o dostępne informacje i z perspektywy teoretycznej zainteresowane strony doszły jednak do następujących wniosków:

1. zasady i przepisy krajowe są nadrzędne względem niniejszych ram i powiązanych zasad i przykładów dobrej praktyki. Niniejsze ramy w zakresie wdrożenia i egzekwowania mają w zamierzeniu stanowić uzupełnienie istniejących przepisów i rozwiązań w przypadkach, w których nie istnieją inne mechanizmy;
2. jeżeli zasady i przepisy krajowe nakładają już wymogi na podmioty gospodarcze objęte zakresem niniejszych ram, są one nadrzędne w zakresie, w jakim obejmują te same wymogi;

- ponieważ niniejsze ramy mają charakter dobrowolny, przedsiębiorstwa mogą zdecydować się na przyjęcie tych zasad bez względu na to, czy istnieją przepisy krajowe, oraz bez względu na to, czy obowiązują bardziej bądź mniej rygorystyczne zasady.

Zgodnie z zasadami pomocniczości i wzajemnego uznania, w przypadku programów dobrowolnych (krajowych lub międzynarodowych) można zwrócić się do grupy zarządzającej o uznanie danego programu za zgodny z niniejszymi ramami. Przedsiębiorstwa przestrzegające takiego programu (krajowego lub międzynarodowego) będą w związku z tym również uznawane za przestrzegające niniejszych ram. Nadal będą one musiały oficjalnie się zarejestrować i przestrzegać wszelkich dodatkowych wymogów, zależnie od okoliczności.

Oczekuje się, że istniejące zasady wykorzystywane do określania prawa właściwego dla danej umowy nie będą miały wpływu na warianty rozstrzygnięcia sporów uwzględnione w niniejszych ramach. W przypadku sporu transgranicznego aspekty sądowe (np. miejsce obrad, zasady postępowania itd.) niezbędne do rozstrzygnięcia sporu zostaną określone przez przepisy prawa mające zastosowanie do stosunku handlowego leżącego u podstaw sporu.

Po wprowadzeniu niniejszych ram grupa zarządzająca oceni jednak, czy istnieje konieczność przyjęcia jakichkolwiek zasad szczegółowych dotyczących tej kwestii, biorąc pod uwagę różne czynniki, takie jak rozmiar przedsiębiorstw lub specyfikę kulturową.

VII — Finansowanie

Sygnatariusze uznają, że nie są konieczne szczególne fundusze na finansowanie niniejszych ram. Oczekuje się, że instytucje, stowarzyszenia i przedsiębiorstwa, które są odpowiedzialne za konkretne zadanie wynikające z ram, będą w miarę możliwości finansować to zadanie z własnych zasobów. Projekt budżetu zostanie przygotowany do końca pierwszego kwartału 2013 r.

W każdym przypadku niniejsze ramy będą zarządzane wydajnie, aby ograniczyć obciążenie dla wszystkich uczestniczących podmiotów.

VIII — Ocena proponowanych ram

Forum Wysokiego Szczebla na posiedzeniu w dniu 29 listopada 2011 r. upoważniło główną grupę zainteresowanych stron do przedstawienia ram w zakresie wdrożenia i egzekwowania zasad dobrej praktyki w stosunkach wertykalnych w łańcuchu dostaw żywności.

W tym czasie komisarz Michel Barnier sformułował kryteria, których należy przestrzegać w przedmiotowych ramach.

Sygnatariusze uznają, że przydatne będzie przedstawienie powodów, dla których uważają, że niniejszy wniosek spełnia te kryteria. Jest to także przydatne dla głębszego zrozumienia logicznego myślenia, na którym opiera się wniosek.

1. Skuteczność

Niniejsze ramy zawierają proste, praktyczne i wyraźne zasady, które mogą podnieść świadomość wśród przedsiębiorstw i umożliwić im skuteczne stosowanie zasad dobrej praktyki w swoich stosunkach wertykalnych. Ponieważ ramy są dobrowolne, wniosek umożliwia przedsiębiorstwom dostosowanie swoich procedur wewnętrznych w sposób najlepiej pozwalający im na ich przestrzeganie, w tym udział w wariantach rozstrzygnięcia sporów, szkoleniach i informowaniu partnerów handlowych. Powinno to ostatecznie pomóc w osiągnięciu rzeczywistej zmiany kultury, w ramach której uczciwe praktyki i rozstrzygnięcie sporów traktuje się jako normalne postępowanie biznesowe.

2. Opłacalność

Niniejsze ramy zawierają korzystne pod względem kosztów środki, z którymi podmioty gospodarcze powinny móc sobie poradzić.

Koszty wdrożenia zostały ograniczone do minimum. Nie są konieczne jakiegokolwiek szczególne fundusze, ponieważ ramy opierają się na platformie obejmującej szereg zainteresowanych stron przy nadzorze publicznym.

3. Skuteczna kontrola

Monitorowanie i ocena niniejszych ram są zapewnione przez platformę obejmującą szereg zainteresowanych stron reprezentujących różne interesy w łańcuchu dostaw żywności. Chociaż ta grupa zarządzająca nie jest sama w sobie „niezależną” organizacją, fakt, że podejmuje się ona pracy z zachowaniem ścisłych zasad poufności i anonimowości, reprezentując jednocześnie różne interesy, zapewnia bezstronność procesu monitorowania i oceny.

Ponadto organy publiczne na szczeblu UE mają za zadanie pełnić nadzór publiczny w celu zapewnienia skuteczności i przejrzystości zarządzania. Co więcej, niniejszy wniosek nie wpływa na prerogatywę decydentów politycznych w zakresie podjęcia w dowolnym momencie decyzji o wprowadzeniu środków legislacyjnych, jeżeli zostaną one uznane za niezbędne.

4. Przejrzystość

Przejrzystość zapewnia się za pomocą szeregu wymogów dotyczących komunikacji i publikacji określonych w niniejszym wniosku oraz dzięki ciągłej uwadze publicznej ze strony instytucji UE.

Dodatkowo w krótkiej perspektywie czasowej niniejsze ramy będą podlegać ocenie zgodnie z uprzednio ustalonymi wskaźnikami skuteczności działania. Oznacza to, że oceny dokonuje się zgodnie z obiektywnie dającymi się mierzyć kryteriami.

***